

Ռեսը ծեր մարդ չէր. նա քառասուն տարեկան հազիւ կը լինէր. թե՛ մօրուքի եւ թե՛ գլխի մագերի մէջ ոչ մի հատ ճերմակ չէր նշմարուում: Յաղթանդամ տղամարդ էր նա, որպէս սովորաբար լինում են այդ երկրի լեռնցիքը, բաւական համակրական եւ բարի դէմքով: Հագնուած էր ճոխ եւ փառաւոր կերպով, որից երեւում էր, որ նիւթապէս եւս շատ հարուստ էր նա: Գօտիի մէջ խրած ունէր մի խենջար, փղոսկրեայ կոթով, որի վրայ քանդակած էին զանազան նկարներ՝ մի առիւծ, որ կռոււմ էր փղի հետ եւ մի կապիկ, որ երկիւղից փախել եւ ծառի վրայ էր բարձրացել, եւ այնտեղից երկչոտ կերպով նայում էր կռոյի հանդէսի վրայ: Մեծ եղաւ իմ զարմանքը, տեսնելով, որ ռեսի մօտ նստած ալեւոր քահանան եւս իր գօտիի մէջ խենջար ունէր խրած: Զահանայ եւ զէ՛նք, դա ինձ շատ տարօրինակ երեւաց: Միւս բոլոր գիւղացոց մէջ եւս, որ շրջապատել էին մեզ, չէր կարելի գտնել մէկին, որ այդ զէնքը չունենար:

Հէնց առաջին անգամից իմ աչքին զարկեց եւ այն, որ ռեսը բնաւ ստրկական ողջագուրանքով եւ անթիւ «բարով էք եկել»-ներով չձանձրացրեց մեզ, որպէս սովորութիւն է տեսնել արեւելքում: Նա բաւական սառնութեամբ ընդունեց մեզ: Մէկ ուրիշը այդ սառնութիւնը կարող էր վերաբերել կա՛մ նրա հպարտութեանը ե՛ւ կա՛մ նրա անբաղաբավարի կոպտութեանը: Բայց ո՛չ այս, ո՛չ այն: Նա պարզ մարդ էր, սովոր չէր սէթեւեթի, բացի դրանից, մեր անակնկալ յայտնոյիլը նրան կասկածանք պատճառեց, մանաւանդ որ մենք մեր մասին ծանօթութիւն չտոեցինք նրան: Նա ինքն ստիպուած եղաւ Ասլաւի մասին հարցնել.

– Այդ պարոնը, երեւի, ֆրանկ է:

– Ֆրանկ է, – պատասխանեց Մուրադը:

– Հայերէն իմանո՞ւմ է:

– Չէ իմանում,

– Ապա ի՞նչ լեզուով է խօսում:

– Թուրքերէն գիտէ:

– Լաւ է, մենք էլ շատ ու քիչ իմանում ենք այդ լեզուն. լուռ չենք մնայ: Յետոյ նա դարձաւ դէպի Ասլանը, հարցնելով.

– Դուք երեւի, ընկուզենու կոճղ կամ մագեր գնելու համա՞ր էք եկած մեր կողմերը:

Ասլանը շփոթուած մնաց այդ խօսքերից, թէ ինչը՞ ստիպեց նրան այդ տեսակ հարց առաջարկել: Վերջը հասկացոեցաւ, որ նրանք սովոր էին ֆրանկներ տեսնել միայն այն ժամանակ, երբ գալիս են ընկուզենու կոճղ